

મહિલાઓ માટે ફાયનાન્શિયલ વેલનેસ જરૂરી

આ

પણી તંદુરસ્તી માત્ર શરીર અને મન સુધી સીમિત નથી હોતી. શારીરિક, માનસિક અને ફાયનાન્શિયલ વેલનેસ આ ત્રણે મળી તમને સમૃદ્ધ બનાવે છે. ખાસ કરીને મહિલાઓએ આર્થિક રીતે જાગૃત અને આત્મનિર્ભર હોવું જરૂરી છે.

ફાયનાન્શિયલ વેલનેસનો અર્થ છે - પૈસા સમજદારીથી સાચવવા, યોગ્ય રીતે ખર્ચવા, ભવિષ્ય માટે બચત અને રોકાણ કરવું અને એવી આર્થિક સ્થિતિ બનાવવી જેમાં તનાવ ઓછો અને નિર્ણય લેવાનો આત્મવિશ્વાસ વધે.

આર્થિક સુરક્ષા, આત્મનિર્ભરતા મહિલાઓ માટે એટલે પણ મહત્વનાં છે કારણ કે જેવી રીતે એ જીવનનાં બાકીનાં ક્ષેત્રોમાં એ સક્ષમ છે એ જ રીતે આર્થિક બાબતોમાં એણે આત્મનિર્ભર હોવું જોઈએ. માત્ર પૈસા કમાવા જ નહિ પરંતુ પૈસા સાચવવા પણ એક કળા છે.

મની વેલનેસ શા માટે જરૂરી છે?

- મુશ્કેલ સમયમાં આર્થિક સુરક્ષા આપે છે.
- જિંદગીમાં મોટા નિર્ણય આત્મવિશ્વાસથી લેવામાં મદદ કરે છે.
- તનાવ અને ચિંતા ઘટે છે.
- પરિવાર અને ભવિષ્ય સુરક્ષિત રહે છે.

મહિલાઓની વધતી જતી જવાબદારી

આજની તેજ રફતાર જિંદગીમાં મહિલાઓ ઘરની સાથે સાથે ઓફિસ, વ્યવસાયમાં સક્રિય ભૂમિકા ભજવે છે. તે ખર્ચની વ્યવસ્થા કરે છે, ઘણી વાર ઘરની મુખ્ય કમાનાર પણ હોય છે એટલે નાણાકીય રીતે સ્વસ્થ હોવું માત્ર ઉપયોગી જ નહિ પરંતુ આવશ્યક થઈ ગયું છે.

ફાયનાન્શિયલ ઇન્ડિપેન્ડન્સથી આવે છે આત્મવિશ્વાસ

પૈસાની સ્વતંત્રતા ભાવનાત્મક અને સામાજિક બંને સ્તરે આત્મવિશ્વાસનો સ્ત્રોત છે. જ્યારે મહિલા આર્થિક રીતે સક્ષમ હોય છે તો એ ખંચકાટ વગર પોતાના નિર્ણય લઈ શકે છે, સંકટના સમયે બીજા પર નિર્ભર નથી રહેતી અને પોતાની કરિયર અને સપનાં આગળ વધારી શકે છે.

પડકારો

આજની મહિલાઓ પહેલાંની સરખામણીએ આર્થિક રીતે ઘણી વધારે સક્રિય છે. વર્કિંગ વિમેન સારું કમાય છે તો ગૃહિણી પણ ઘરનું બજેટ, બચત અને દૈનિક ખર્ચાનું વ્યવસ્થિત રીતે આયોજન કરે છે પરંતુ મોટા ભાગની મહિલાઓ પોતાની કમાણીનું આયોજન પોતે નથી કરતી. રોકાણના નિર્ણય પિતા, ભાઈ કે પતિ પર છોડી દે છે ત્યાં સુધી કે નાણાકીય બાબતોમાં એને સામેલ પણ નથી કરવામાં આવતી. એને ખબર પણ નથી હોતી કે એના પૈસાનું ક્યાં, કોને નામે રોકાણ થયું છે. જ્યાં મહિલાઓ કમાતી નથી ત્યાં તેઓ પોતાને આર્થિક રીતે અન્યો પર નિર્ભર હોવાનું મહેસૂસ કરે છે.

પૈસા બાબતે થતી સામાન્ય ભૂલો

મહિલાઓ અજાણતાં જ એવી નાણાકીય ભૂલ કરી બેસે છે કે એની અસર લાંબો સમય જોવા મળે છે. ઘણી વાર એ પરિવારની જરૂરિયાતોને પ્રાથમિકતા આપવામાં પોતાની આર્થિક જરૂરતો ભૂલી જાય છે. મોટા ભાગની મહિલાઓ રોકાણ કરતાં ડરે છે અને પૈસા માત્ર બચત સુધી જ સીમિત રાખવા ઇચ્છે છે.

બેઝિક વસ્તુઓની જાણકારી રાખો

આર્થિક સલામતી માત્ર કમાણીથી જ નથી આવતી પરંતુ એને માટે યોગ્ય આર્થિક આયોજન પણ જરૂરી છે. આ માટે ત્રણ વસ્તુઓની બેઝિક સમજ અવશ્ય હોવી જોઈએ.

બચત

નાની હોય કે મોટી નિયમિત બચત સુરક્ષાની પહેલી સીડી છે. દર મહિને આવકનો એક નિશ્ચિત ભાગ ચોક્કસ જ બચાવો.

રોકાણ

આજે જેટલું જરૂરી પૈસા બચાવવા છે એટલું જ જરૂરી એનું યોગ્ય જગ્યાએ મૂડીરોકાણ કરવું પણ આવશ્યક છે. રોકાણના એવા વિકલ્પો શોધો જેમાં રિટર્ન સારું મળી શકે. દા.ત. SIP, મ્યુચ્યુઅલ ફંડ, ગોલ્ડ બોન્ડ, PPF, FD.

ઇન્શ્યોરન્સ

એક મેડિકલ ઇમરજન્સીમાં વર્ષોની બચત ખાલી થઈ જઈ શકે છે. એટલે ઇન્શ્યોરન્સ સુરક્ષા કવચ છે. મેડિકલ અને લાઈફ ઇન્શ્યોરન્સ બંને જરૂરી છે.

મની પ્લાનિંગ જરૂરી

સામાન્ય રીતે માનવામાં આવે છે કે નાણાકીય આયોજન માત્ર કામકાજ મહિલા માટે જરૂરી છે પરંતુ એવું બિલકુલ નથી.

વર્કિંગ વિમેન માટે પ્લાનિંગ

- તમારી કમાણીના 1% બચત કરો.

- રિટાયરમેન્ટ પ્લાનિંગ શરૂ કરો.
- મૂડીરોકાણનો પોર્ટફોલિયો બનાવો.
- ટેક્સ પ્લાનિંગ શીખો.

ગૃહિણી માટે પ્લાનિંગ

- ઘરના ખર્ચનું બજેટ બનાવો.
- બચતની ટેવ.
- પોતાને નામે બેન્ક અકાઉન્ટ રાખવું.
- નાની નાની રકમનું રોકાણ.
- ઠેવું અને બિલ સમયસર ચૂકવવા.

ઇમરજન્સી ફંડ જરૂરી

દરેક મહિલાએ પોતાને નામે એક ઇમરજન્સી ફંડ રાખવું જોઈએ. એમાં ઓછામાં ઓછા 3-6 મહિનાના ખર્ચની રકમ હોવી જોઈએ. આ ફંડ નોકરી છૂટી જવી, બીમારી, પારિવારિક કટોકટી, અચાનક આર્થિક મુશ્કેલીના સમયે સલામત રાખે છે.

સેલ્ફ વેલ્થ ફંડ-પોતાને માટે બનાવેલી સેફ્ટી નેટ

જ્યારે પણ પગાર આવે તેના લગભગ 10% તરત જ અલગ રાખો. એને જુદા ખાતામાં જમા કરો કે રોકાણ કરો. આ આદત માત્ર આર્થિક સલામતી જ નથી આપતી પરંતુ માનસિક રીતે પણ તમને રાહત અને સ્થિરતા મહેસૂસ કરાવે છે.

દર મહિને એક ફાયનાન્શિયલ લક્ષ્ય નક્કી કરો

દર મહિને કોઈ ને કોઈ આર્થિક લક્ષ્ય નક્કી કરો. દા.ત. આ મહિને વધારાના 2000 રૂ. બચાવવા છે, બિનજરૂરી ખર્ચા અટકાવવા છે કે ક્રેડિટ કાર્ડ બિલ ઝીરો રાખવું છે. આવાં નાનાં નાનાં લક્ષ્ય લાંબા ગાળે મોટી બચત અને સારી આદત કેળવવામાં મદદ કરે છે. સાથે જ આ લક્ષ્યો પૂરાં કરવાથી તમને મોટિવેશન મળે છે અને આર્થિક ભવિષ્ય બાબતે વધારે આત્મવિશ્વાસ મહેસૂસ કરો છો.

નાનાં નાનાં કદમ

- નિયમિત બચતની આદત.
- દર મહિને ખર્ચનો ટ્રેક રાખવો.
- સેલરી કે પોકેટ મનીમાંથી થોડા ભાગનું રોકાણ.
- ખુદના નામે સંપત્તિ કે રોકાણ કરવું.
- માઈક્રો મનીની આદત પાડો. દિવસના અંતે એક વાર ચેક કરો કે તમે આખા દિવસમાં પૈસા ક્યાં ખર્ચ્યા અને એ કેટલા જરૂરી હતા.

પોતાને અપડેટ રાખો

મહિલાઓએ મની વેલનેસ માટે સમય સાથે ખુદને અપડેટ રાખવા પણ જરૂરી છે. એ માટે TV, ન્યૂઝપેપર, મેગેઝિન દ્વારા નાણાકીય માહિતી મેળવતાં રહો.

મહિલાઓ માટે ફાયનાન્શિયલ વેલનેસ આત્મનિર્ભરતા, સુરક્ષા અને આત્મવિશ્વાસનો આધાર છે. આજની મહિલાઓ જો આર્થિક રીતે મજબૂત અને જાગૃત હોય તો જ પોતાની જવાબદારી, સપનાં અને ભવિષ્યને સંતુલિત રાખી આગળ વધી શકે છે.